

Zemkopības institūts – 2011

Aldis Jansons

LLU aģentūra Zemkopības zinātniskais institūts

Laiks skrien vēja spārnēm un vēl viens gads gandrīz jau aizvadīts. Nezinu, kā citās profesijās, bet lauksaimniekiem augu veģetācijas periods paskrien mirkļa ātrumā, liekas vēl vakar sējām, ierīkojām izmēģinājumus, bet šodien jau apcirķņi pilni un domas jau par nākamo gadu, par nākamo ražu.

Lai nu kā, bet Zemkopības institūtam 2011. gads ir bijis gana veiksmīgs, varbūt ne materiālās bāzes uzlabošanā, jo šajos ekonomiskajos apstākļos labi, ja varējām paremontēt jau esošo tehniku un ēkas.

Taču šogad mēs esam kļuvuši bagātāki par diviem doktoriem. Šā gada 14. janvārī Aivars Jermušs aizstāvēja promocijas darbu „Slāpekļa mēslojuma normas optimizācija vasaras kviešiem smilšmāla un mālsmilts augsnē pēc dažādiem priekšaugiem”, vadītājs Jānis Vīgovskis. Savukārt 25. augustā savu promocijas darbu „Auzeņaiņu un hibrīdo aieņu produktivitātes veidošanās agrocenoloģiskais pamatojums” lieliski aizstāvēja Iveta Gūtmane, zinātniskais vadītājs Aleksandrs Adamovičs.

Jau gads būs pagājis kopš mūsu institūts kopā ar valsts mežzinātnes institūtu „Silava” uzsācis vēl nebijušu gandrīz pusmiljonu latu vērtu ERAF projektu Nr. 2010/0268/2DP/2.1.1.1.0/10/APIA/VIAA/118. „Daudzfunkcionālu lapu koku un enerģētisko augu plantāciju ierīkošanas un apsaimniekošanas modeļu izstrāde” Projekta mērķis ir izveidot daudzpusīgu datubāzi, kuru piedāvāt platībām ar zemu kadastrālo vērtību, mazauglīgu, sarežģīta reljefa un citādi intensīvai lauksaimniecībai neizmantojamu lauku īpašniekiem. Statistika liecina, ka Latvijā ir ap 1.5 milj. ha aizlaistu zemju, no kurām neiegūst ne ekonomisku, ne sociālu labumu. Veiktie pētījumi piedāvās optimālo darbības variantu zemes izmantošanai. Projekta vadītāja no Zemkopības institūta puses ir pētniece, Selekcijas nodaļas vadītāja Sarmīte Rancāne.

Kopš 2010. gada 1. oktobra Zemkopības institūts īsteno arī ERAF finansiāli atbalstītu projektu Nr. 2010/0232/2DP/2.1.1.1.0/10/APIA/097 „Tehnoloģisko procesu izstrāde vides piesārņojuma mazināšanai lietojot minerālmēslus”, vadītājs vad. pētnieks, Agrotehnikas nodaļas vadītājs Jānis Vīgovskis. Šim projektam ir gan zinātnisks, gan praktisks mērķis. Parasti lauksaimniecības kultūraugu mēslošanai izmanto tikai vienu, iepriekš aprēķinātu minerālmēsļu normu visam laukam. Taču ikvienā laukā ir liela augsnes īpašību daudzveidība un mēslošanas vajadzība atsevišķos nogabalos var ļoti atšķirties, tāpēc daļa izlietoto minerālmēsļu tiek tērēta nelietderīgi un neefektīgi, bez tam – piesārņojot vidi. Šā projekta mērķis ir minerālmēsļu precīzās izkliedes tehnoloģisko procesu izstrāde un minerālmēsļu lietošanas normu noteikšana, samazinot biogēno vielu izskalošanas zudumus.

Šogad piedalāmies arī darbības programmas „Uzņēmējdarbība un inovācijas” papildinājuma 2.1.1.3.1. apakšaktivitātes „Zinātnes infrastruktūras attīstība” otrajā projektu iesniegumu atlases kārtā. Ceram uz pozitīvu iznākumu decembrī.